אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרכ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט"ז מרחשוון תרע"ד - יפו
נמען: הרב נחום כהנא שפירא

הרב קוק שמח על ייסוד ישיבה בירושלים עם סדר לימודים, ובמיוחד על הכנסת החלק הרוחני שבתורה, שעזיבתו היא 'הגורם הגדול לכל צרותינו'. 'מאין גדיים... אין תישים'. הרב קוק מבקש לשים לב לבריאות התלמידים, כי 'ירדה החולשה' דווקא בין ת"ח, ולקבוע הרצאה שבועית על דרך ארץ, מידות ולבוש - 'כל המכבד את התורה גופו מכובד'.

עיקרי הדברים

- ישיבה עם החלק הרוחני.
- עזיבת נשמת התורה.
- בריאות התלמידים.
- דרך ארץ והופעה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ט"ז מ"ח תרע"ד[4]

לכ' [5] ידידי הרב הגדול בתו"י[6] איש חמודות מו"ה[7] נחום כהנא שפירא נ"י[8], שלו'[9] וברכה.

ע"ד[10] יסוד הישיבה ע"פ[11] התכנית ששלח אלי כת"ר[12], איני מוצא לי לאפשרות להכריע בפרטי-הדברים, של פרוגרמה, שאיני בעל אמנות-של-סידור בכלל. אבל עצם הענין משמח את לבי, שב"ה[13] נתעוררו יחידי-סגולה בעיקו"ת[14], ליסד דבר של סדר בלימודים. ויותר מכל אחשב למשיב-נפש מה שמכניסים הם בסדריהם את החלק הרוחני שבתורה, שבעוה"ר[15] נעזב ונטש לגמרי. וזהו הגורם הגדול לכל צרותינו החמריות והרוחניות, כי עזבנו את

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5 לכ' - לכבוד
6 בתו"י - בתורה ויראה
7 מו"ה - מורנו הרב
8 נ"י - נרו יאיר
9 שלו' - שלום
10 ע"ד - על דבר
11 ע"פ - על פי
12 כת"ר - כבוד תורתו
13 שב"ה - שברוך השם
14 בעיקו"ת - בעיר קודשנו ותפארתנו
15 שבעוה"ר - שבעוונותינו הרבים

נשמת-התורה, את דעת-ד', וביטלנו תורה דלעילא, ומאין גדיים במקצע קדוש עליון זה אין תישים, [על פי בראשית רבה מב, ג] עד שכשלה ברחוב אמת, והאמונה הקדושה נפלה מאין מחזיק בידה. היו לבני-חיל, אחים אהובים וחביבים, החזיקו במעוזכם, אל תיראו ואל תפחדו, כי מלאכת-שמים בידכם.

אמצא לנכון להזכיר ע"ד שימת-לב למצב-הבריאות של התלמידים, שזהו עיקר גדול מאד בדורנו, דור שירדה החולשה בעולם ומקננת דוקא בין ת"ח[16] יראי-ד' וחושבי-שמו, ואחת מעבודות-הקודש היותר עיקריות היא ההשתדלות, שת"ח[17] יהיו בריאי גוף ונפש, ועוד ע"ד התכסיס החיצון של בני-הישיבה, בדרכי כבוד ודי"א, בהליכותיהם, במדותיהם, בלבושיהם, בשיחם-ושיגם, ראוי לקבע ע"ז[18] איזה שעה של הרצאה בשבוע. ו"כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות". [אבות ד, ו]

הנני חותם בברכה באה"ר[19] ועתרת שלו' כנה"ר[20] ונפש דוש"ת[21] מצפה הצלחתם במפעל-הקודש

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

16 ת"ח - תלמידי חכמים
17 שת"ח - שתלמידי חכמים
18 ע"ז - על זה
19 באה"ר - באהבה רבה
20 כנה"ר - כנפשו הרמה
21 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו